ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 34 (634) | Субота 13 снежня 1986 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

СЁННЯ ТЫ СТУДЭНТ...

У расклад работы вышэйшых навучальных устаноў краіны заглавочным радком увайшла перабудова. Яна закранула ўсе бакі вузаўскага жыцця. Але цэнтральная фігура пераўтварэння — студэнт. На будучых спецыялістаў павінна важка і змястоўна «працаваць» слова на лекцыях, а гадзіны семінараў прынясуць ім вопыт самастойнага мыслення. Даследаванні, у якіх яны прымаюць удзел разам з выкладчыкамі, заклікаіны служыць ім школай наватарства, прафесіянальнага майстэрства.

Поспехаў у перабудове работы ВНУ можна дабіцца толькі пры свядомым удзеле ў ёй саміх выхаванцаў інстытутаў, іх зацікаўленых адносінах да вучобы. У савецкага студэнта ёсць выдатныя традыцыі, якія ідуць ад першых рабфакаўцаў, маладых рабочых і сялян, узяўшых штурмам вышэйшы навукі. І сёння шлях да ведаў нялёгкі. Адно з самых важных патрабаванняў перабудовы ў тым, каб будучыя спецыялісты ў поўнай меры аваладвалі мастацтвам самастойна знаходзіць і накопліваць неабходныя ім звесткі і даныя, умела распараджацца імі. На дапамогу маладым у нашы дні ўсё часцей прыходзіць інфармацыйная і электронна-вылічальная тэхніка. Але справа не толькі ў ёй. Рэктараты, калектывы кафедр ВНУ заклікаіны ўсямерна дапамагаць студэнтам у арганізацыі самастойных заняткаў, правядзенні індывідуальных кансультацый і субяседаванняў з выкладчыкамі, заахвочваць вывучэнне вучэбнай і навуковай літаратуры.

Даўно заўважана, што «штучная», індывідуальная падрыхтоўка спецыялістаў удаецца там, дзе яна абапіраецца на дружную, узгодненую работу студэнцкага калектыву. У кожнай ВНУ сёння можна знайсці акадэмічныя групы, якія прыкметна мацней за іншых у вучобе, даследчай рабоце, вызначаюцца цікавасцю да грамадскага жыцця, імкненнем больш ведаць, бачыць. Уся справа тут у асаблівым мікраклімаце сапраўднай таварыскасці, паважлівага дружалюбства, гатоўнасці не на словах, а справай прыйсці на дапамогу.

А калі такога мікраклімату няма, «выхаваўчая работа» вядзецца фармальна, па ўказаннях і падказках куратараў, а «узаемавыручка» зводзіцца да выгараджвання нядбайных у вучобе. Тут партыйныя камітэты, камсамольскія, прафсаюзныя арганізацыі павінны сур'ёзна задумацца. Бо перабудова і фармалізм у рабоце са студэнтамі несумяшчальныя. Трэба больш уважліва прыглядацца да жывога вопыту лепшых акадэмічных груп, вучыць на гэтым вопыце іншых.

Студэнцкія гады — час ідэйнага, грамадзянскага і духоўнага станаўлення будучага спецыяліста. Патрыятызм, вернасць ідэалам нашага грамадства, шчырасць, сумленнасць, гуманнасць — выдатныя і каштоўныя якасці, якія заўсёды вызначалі савецкага інтэлігента ў яго служэнні Айчыне. Удзельнічаць у іх фарміраванні — ганаровы абавязак кожнага камуніста вышэйшай школы, але асаблівае запатрабаванне — з выкладчыкаў кафедр грамадскіх навук. Прафесіянальны абавязак і маральная адказнасць патрабуюць ад іх жыць інтарэсамі сваіх выхаванцаў, несці ў іх асяроддзе ачышчальныя ідэі XXVII з'езда КПСС, адказваць на самыя злабадзённыя і вострыя пытанні. Кожны грамадазнаўца павінен служыць дастойным прадстаўніком не толькі звода ідэй сваёй навукі, але яе гонару, сумлення, нястомна шукаючай думкі.

На кафедрах грамадскіх дысцыплін нярэдкія яшчэ выпадкі фармальнага начотніцкага падыходу да выкладання, адзначалася на Усесаюзнай нарадзе грамадазнаўцаў. Асаблівa нецярпіма, калі студэнты становяцца сведкамі, а часам і саўдзельнікамі расколу або групаўшчыны паміж выкладчыкамі, звядзення паміж імі асабістых рахункаў. Парткомы інстытутаў і універсітэтаў, мясцовыя партыйныя органы абавязаны даваць бескампраміснаю ацэнку такім фактам.

Вынікам выхавання спецыяліста ў сценах навучальнай установы служыць яго гатоўнасць добрасумленна, з поўнай аддачай сіл працаваць. Дзесяткі тысяч выпускнікоў ВНУ ахвотна адпраўляюцца на будоўлі і прадпрыемствы БАМа, Заходняй Сібіры, Крайняй Поўначы, у сельскія школы і бальніцы. Але як растлумачыць факт, што ў Арменіі, Грузіі, на Украіне за гады мінулай пяцігодкі да месц назначэння не прыбылі дзесяткі тысяч выпускнікоў?

Летнія семестры, удзел у асенняй уборцы ўраджаю, добраўпарадкаванні гарадоў сталі прыкметнай рысай вузаўскага жыцця. Студэнты ганарацца сваімі рабочымі універсітэтамі. Але бывае, што мясцовыя органы разглядаюць іх як падсобную сілу, парушаюць дагаворныя абавязацельствы, «звышурочна» затрымліваюць на сельгасработах. Так было ў сёлетнім годзе ва Узбекістане і радзе іншых рэгіёнаў краіны. Даўно настаў час навесці строгі парадак у гэтай справе. Вучэбны час — бясцэнны, а недабор у ведах незаменны ў будучым.

Многія выпускнікі цёпла ўспамінаюць свой студэнцкі дом — інтэрнат. Няхай у ім бывае цеснавата, шумна, але ён дае і час для сканцэнтраваных заняткаў, і цікавага субяседніка, і адчуванне ўласнай значнасці. Аднак і раней, і цяпер у студэнцкія інтэрнаты пранікае дух казеншчыны. У якасці вяччэрніх «дзядзькаў» сюды сталі назначаць дзяжурных выкладчыкаў, студэнцкае жыццё зарэгулявана шматлікімі, часта надуманымі правіламі і інструкцыямі. Пашыраючы студэнцкае самакіраўніцтва, Мінвузу СССР трэба цвёрда сказаць: галоўным гаспадаром у сваім доме, з усімі вынікаючымі адсюль правамі і адказнасцю, павінна стаць сама моладзь.

Хутка прамільгнуць гады, насычаныя вучобай, роздумамі, працай і шчодрай на выдумку студэнцкай весялосцю. Сёння ты — студэнт, заўтра — спецыяліст. Няхай жа кожны з вузаўскіх выпускнікоў, азіраючыся на гады свайй вучобы, зможа ганарыцца тым, што быў сааўтарам вялікай і складанай справы — перабудовы вышэйшай школы. І гэта сааўтарства дапаможа яму больш паспяхова выконваць планы народа, планы партыі.

(Газета «Праўда», № 341).

На шляху рэформы школы

МАЦНЕЦЬ ТВОРЧЫМ СУВЯЗЯМ

У нашай вобласці многае робіцца для ажыццяўлення школьнай рэформы. Гэтай задачы было падпарадкавана і сумеснае пасяджэнне кафедры педагогікі і псіхалогіі ГДУ і работнікаў органаў народнай асветы Гомельшчыны.

Нараду адкрыў загадчык аблана Ф. Р. Забродскі. Затым выступіў загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі, член-карэспандэнт АПН СССР, прафесар І. Ф. Харламаў. У яго словах прагучала заклапочанасць нізкай якасцю ведаў школьнікаў, недастатковай эфектыўнасцю выхаваўчай работы, слабай тэарэтыка-метадычнай падрыхтоўкай многіх настаўнікаў і класных кіраўнікоў. Для пераадолення гэтых недахопаў ён прапанаваў удасканальваць формы ўзаемасувязі педагогаў, метадычных служб органаў народнай асветы, абласнога інстытута удасканальвання настаўнікаў з вучонымі педагагічных спецыяльнасцей універсітэта. У прыватнасці, было адзначана, што кафедра педагогікі і псіхалогіі можа аказаць дапамогу ў больш глыбокім асэнсаванні і практычнай арганізацыі заняткаў у школе на аснове канцэпцыі актыўнага падыходу да навучання. Менавіта такі падыход характэрны для работы настаўнікаў-наватараў, вопыт якіх атрымаў шырокае прызнанне ў нашай краіне.

Для школьнай практыкі вялікае значэнне мае ўкараненне ў сістэму работы класных кіраўнікоў методыкі вырашэння вядучых выхаваўчых задач, а таксама тэарэтыка-метадычных распрацовак кафедры педагогікі і псіхалогіі па праблемах маральнага фарміравання асобы школьніка. Не меншае значэнне мае і правядзенне кансультацый, метадычных семінараў з адміністрацыйнымі работнікамі школ, чытанне лекцый для настаўнікаў у час курсавой перападрыхтоўкі ў абласным інстытуце іх удасканальвання.

Усе гэтыя пытанні, пастаўленыя ў выступленні прафесара І. Ф. Харламава, атрымалі падтрымку і былі дапоўнены, а таксама часткова канкрэтызаваны членамі кафедры педагогікі і псіхалогіі, работнікамі інстытута ўдасканальвання настаўнікаў, у заключным слове Ф. Р. Забродскага.

Удзельнікі нарады выказалі гатоўнасць зрабіць усё ад іх залежачае для больш паспяховага вырашэння пастаўленых XXVII з'ездам КПСС задач па ажыццяўленню рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы, па-вышэнню якасці ведаў і выхаванню школьнікаў.

Ф. КАДОЛ,
дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі.

ВЕТЭРАНЫ — МОЛАДЗІ

Тры гады таму назад, да 40-годдзя вызвалення Гомельшчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, у нашым універсітэце адкрылася студэнцкае кафэ. Яно стала месцам цікавых сустрэч, культурна-масавых мерапрыемстваў. На гэты раз тут сабраліся ветэраны педагагічнай працы, маладыя выкладчыкі і супрацоўнікі гісторыка-філалагічнага факультэта. Сярод першых — Л. С. Кудраўцава, Л. В. Цэхановіч, якія зараз знаходзяцца на заслужаным адпачынку, дацэнты Г. С. Еўдакіменка, У. М. Сабаленка, Л. М. Гаранін, іншыя вучоныя і выкладчыкі, хто аддаў па 25 і больш гадоў свайго жыцця высакароднай справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай асветы.

У абстаноўцы даверлівасці і добразычлівасці ішла размова аб нялёгкай педагагічнай працы. Ветэраны давалі слушныя парады маладым, перасцерагалі іх ад памылак, якія змогуць сустрэцца на доўгім працоўным шляху. Асабліва ўсхваляваным было выступленне Л. С. Кудраўцавай. Яна гаварыла аб дабрадушных, спагадлівых адносінах да студэнтаў, уменні прыслухоўвацца да думкі аўдыторыі, духоўным кантакце са студэнцкай моладдзю, здольнасці распазнаць будучых спецыялістаў ва ўсіх рысах іх характару і выхоўваць толькі найлепшыя якасці.

Вялікую цікавасць выклікалі віктарына для загадчыкаў кафедр, конкурсы на лепшага чытальніка, выканаўцу песні і інш.

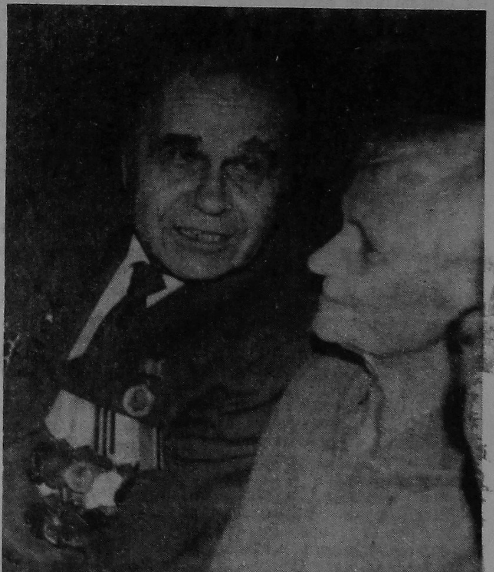

НА ЗДЫМКУ: ветэраны працы — дацэнт кафедры гісторыі СССР і БССР Г. С. Еўдакіменка і былая выкладчыца кафедры беларускай мовы Л. В. Цэхановіч. Фота А. Ульянкінай.

З УЗНАГАРОДАЙ!

У сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння, за шматгадовую навукова-педагагічную работу і актыўную грамадскую дзейнасць дацэнт кафедры ўсеагульнай гісторыі ГАРАНІН Леў Мікалаевіч узнагароджан Ганаровай граматай рэктарата, парткома і прафкома універсітэта.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат фізічнага факультэта, калектыў кафедры оптыкі горача віншуюць загадчыка гэтай кафедры дацэнта СЕРДЗЮКОВА Анатоля Мікалаевіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені доктара фізіка-матэматычных навук.

З V справаздачна-выбарнай канферэнцыі ўніверсітэцкай арганізацыі «Веды»

АДМАЎЛЕННЕ АД ПАЖОЎКЛЫХ КАНСПЕКТАЎ

5-ГА СНЕЖНЯ адбылася V справаздачна-выбарная канферэнцыя універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды», якая працуе на правах раённай. Са справаздачным дакладам праўлення выступіў яго старшыня намеснік сакратара парткома І. В. Нямкевіч. Ён адзначыў, што выступленне кожнага лектара цяпер павінна вызначацца не толькі высокай навуковай кваліфікацыяй і культурай, але і глыбокімі ведамі патрэб аўдыторыі, грунтоўнай метадычнай падрыхтоўкай, рашучым адмаўленнем ад пажоўклых канспектаў, канкрэтным засваеннем урокаў праўды і галоснасці. Сёння кожны, хто атрымлівае пуцёўку таварыства для сустрэчы з аўдыторыяй, не можа не задаць сабе пытанняў: што параю я гэтым людзям? У імя чаго бяру слова? Чым канкрэтна магу ім дапамагчы?

Галоўнай падзеяй, якая вызначыла сэнс і тэмп жыцця ўсёй краіны і дзейнасці байцоў ідэалагічнага фронту, сталі падрыхтоўка, работа XXVII з'езда КПСС і яго гістарычныя рашэнні. Наватарская канцэпцыя паскарэння, дакументы кастрычніцкага (1985 г.) Пленума ЦК КПСС вызначылі змест работы лектараў у 1985 годзе і ў перадз'ездаўскія дні. Важнейшым рашэнням партыі і ўрада было прысвечана каля 1000 лекцый, прачытаных у гэты перыяд выкладчыкамі кафедр грамадскіх навук. Каля 60 чалавек прынялі ўдзел у групавых выездах лектараў у сельскія раёны вобласці для чытання лекцый, правядзення семінараў і кансультацый.

У дні работы XXVII з'езда КПСС вялікая група лектараў ГДУ вяла работу па растлумачэнню яго матэрыялаў у 13 раёнах вобласці.

Горача адобрыўшы вынікі з'езда і актыўна ўключыўшыся ў ідэалагічнае забеспячэнне яго рашэнняў, лектарскі калектыў ГДУ абавязаўся ў працоўных калектывах горада і вобласці прачытаць не менш 7,5 тысяч лекцый. Была пастаўлена задача кожнаму лектару прачытаць не менш 20 лекцый. Для дасягнення пастаўленай мэты сістэматычна арганізоўваліся калектыўныя і індывідуальныя выезды вучоных у раённыя цэнтры і вёскі Гомельшчыны. Была распрацавана тэматыка 25 цыклаў лекцый і лекторыяў.

Універсітэцкая арганізацыя таварыства «Веды» высокія сацыялістычныя абавязацельствы паспяхова выконвае. Толькі за тры кварталы бягучага года прачытана звыш 6 тысяч лекцый. Паслядоўна ўкараняюцца сістэмныя і актыўныя формы прапаганды. Члены таварыства праводзяць вялікую метадычную работу. Больш 100 з іх уваходзяць у састаў абласных навукова-метадычных цэнтраў, многія з'яўляюцца кіраўнікамі секцый раённых семінараў прапагандыстаў. Летась кафедрай філасофіі распрацавана анатаваная тэматыка цыкла лекцый «Патрэбы і лад жыцця развітога сацыялізму». Дацэнт кафедры палітэканоміі А. І. Канашэвіч падрыхтаваў матэрыял у дапамогу лектарам па тэме «Сацыяльна-эканамічныя вынікі п'янства і алкагалізму». Сёлета падрыхтаваны метадычныя рэкамендацыі для лектараў «Паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны — стратэгічны курс партыі» (кафедра палітэканоміі) і «Творчае развіццё XXVII з'ездам КПСС марксісцка-ленінскай тэорыі» (кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізму). Праўленне таварыства рэгулярна забяспечвала метадычнымі матэрыяламі лектараў студэнцкіх атрадаў, а таксама падшэфныя арганізацыі навучальныя установы.

Асноўная ўвага універсітэцкіх лектараў сканцэнтравана на найбольш актуальных напрамках лекцыйнай прапаганды. Цэнтральнай была і застаецца праблематыка рэальнага сацыялізму. Колькасць лекцый па грамадска-палітычнай тэматыцы ў агульным аб'ёме чытаемых лектарамі ГДУ перавысіла 80%. Больш тысячы лекцый штогод прысвячаецца актуальным праблемам эканамічнай палітыкі КПСС. Вялікую цікавасць у слухачоў выклікаюць выступленні прафесараў М. В. Навучыцеля, У. Д. Арэшчанкі, дацэнтаў У. Ф. Бондарава, Г. Д. Ветлугаева, Н. П. Пухавай, Т. А. Мальгінай, А. І. Канашэвіча, В. І. Врублеўскага, І. К. Кекіша, Т. Д. Трацэўскай і інш.

За справаздачны перыяд была ўзмоцнена работа па прапагандзе перавагі рэальнага сацыялізму, сутнасці сацыялістычнага ладу жыцця, ленінскай нацыянальнай палітыкі. Актыўна выкрывалася буржуазная ідэалогія, растлумачваліся актуальныя праблемы ідэалагічнай барацьбы. Папулярнасцю карыстаюцца лекцыі па гэтай тэматыцы прафесара У. М. Калмыкова, дацэнтаў Т. П. Гаранінай, А. П. Смолінай, Л. І. Нядзелі, А. П. Касьяненкі, Я. В. Яршова-Мазурава, А. А. Фяськова, В. У. Матусевіча, Я. А. Семенчука і інш.

Пастаянная ўвага ў лекцыйнай прапагандзе ўдзяляецца знешняй палітыцы КПСС і савецкай дзяржавы, праблемам сусветнага рэвалюцыйнага працэсу (лектары — дацэнты А. П. Мяшчэрскі, Р. Р. Лазько, В. Ф. Маслюкоў і інш.).

Рашэнні гістарычнага красавіцкага (1985 г.) Пленума ЦК КПСС паставілі перад арганізацыямі таварыства задачу ўсімі сродкамі і формамі лекцыйнай прапаганды садзейнічаць паспяховай рэалізацыі вызначанай партыяй праграмы ўсямернага паскарэння сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, пераводу народнай гаспадаркі на шлях інтэнсіфікацыі на аснове навукова-тэхнічнага прагрэсу. У гэтай справе ўжо многае зроблена.

Ва ўмовах перабудовы вышэйшай школы больш увагі стала ўдзяляцца пошуку не традыцыйных форм работы, а такіх, якія выклікаюць у слухачоў самастойнасць мыслення, актыўнасць. На ўзбраенне ўзяты даклад Генеральнага сакратара ЦК КПСС М. С. Гарбачова, з якім ён выступіў на Усесаюзнай нарадзе загадчыкаў кафедр грамадскіх навук. Узрастаючая роля чалавечага фактару ў ажыццяўленні стратэгіі паскарэння, як вядома, паставіла задачы па інтэграцыі навукі, адукацыі і вытворчасці. Усё гэта настойліва патрабуе рашучага павароту нашай увагі да працоўных калектываў. Аднак выкладчыкі прыродазнаўчых факультэтаў, як адзначалася на канферэнцыі, не заўсёды з жаданнем выступаюць у рабочых аўдыторыях, спасылаюцца на занятасць, адсутнасць распрацаваных лекцый, вузкасць спецыялізацыі. За гэтымі адгаворкамі хутчэй за ўсё бачыцца баязлівасць выступаць перад масавай аўдыторыяй, вынік недастатковай метадычнай падрыхтоўкі і вопыту, нежаданне вывучаць эканамічныя, сацыяльныя і духоўныя патрэбы калектываў, уносіць канкрэтны ўклад у іх задавальненне. Іменна гэтым тлумачыцца тая акалічнасць, што некаторыя выкладчыкі высокай кваліфікацыі атэставаны ўсяго толькі лектарамі пачатковага звяна.

МАГІСТРАЛЬНЫМ напрамкам наближэння нашай лекцыйнай прапаганды да патрэб аўдыторыі з'яўляюцца дагаворы пярвічных арганізацый таварыства з працоўнымі калектывамі і падшэфнымі вучэбнымі ўстановамі. Дагаворныя адносіны забяспечваюць максімальную практычную аддачу, умацоўваюць сувязь тэорыі з практыкай. А іменна ў гэтым партыя бачыць сутнасць цяперашняй перабудовы ўсёй ідэалагічнай, палітыка-выхаваўчай работы.

Ва універсітэцкай арганізацыі таварыства першы вопыт такой дзейнасці накоплены на фізічным і матэматычным факультэтах. Іх лектары выступаюць на дагаворнай аснове ў прафтэхвучылішчах № 132 і № 22, у СШ № 21 і № 24, у вучэбна - вытворчым камбінаце № 1. Гэты вопыт павінен стаць здабыткам усіх пярвічных арганізацый таварыства універсітэта.

На канферэнцыі ішла размова і аб паляпшэнні арганізацыйна-метадычнай работы. Прыкладам творчага падыходу да арганізацыі лекцыйнай прапаганды служаць пярвічныя арганізацыі кафедр палітэканоміі (старшыня В. П. Галееў), філасофіі (А. А. Фяськоў), навуковага камунізму (В. І. Галко), гісторыі КПСС (В. М. Лебедзева), факультэта фізвыхавання (А. Ф. Семікоп).

На канферэнцыі адзначалася, што дзейнасць праўлення, пярвічных арганізацый яшчэ не ў поўнай меры адказвае патрабаванням партыі па перабудове ідэалагічнай работы. Зусім не адпавядае патэнцыялу лектарскага калектыву ГДУ колькасць лекцый прыродазнаўча-навуковай тэматыкі, якія чытаюцца ў працоўных калектывах горада і вобласці. Нявырашаным пытаннем застаецца падрыхтоўка маладых лектараў. Яшчэ недастаткова ўдзяляецца ўвагі кантролю за зместам і якасцю лекцый, зачастую фармальна вядзецца іх праслухоўванне ў аўдыторыях. Больш сур'ёзна неабходна падыходзіць да заахвочвання лектарскага актыву.

Са справаздачай рэвізійнай камісіі на канферэнцыі выступіў яе старшыня дацэнт **В. П. Галееў**.

У спрэчках па заслуханых дакладах на канферэнцыі выступілі члены таварыства **Ж. А. Герасімава, У. А. Варкоў, У. С. Дайнэка, В. А. Антропаў, І. К. Кекіш, Т. П. Гаранiна, А. А Фяськоў, Ф. У. Кадол, М. І. Жадан.** Яны прынцыпова і крытычна падышлі да ацэнкі работы праўлення за справаздачны перыяд, казалі аб недахопах у рабоце бюро пярвічных арганізацый факультэтаў і кафедр, выказвалі заўвагі і прапановы ў адрас вышэй стаячых арганізацый.

У прынятай на канферэнцыі пастанове работа праўлення таварыства «Веды» ГДУ за справаздачны перыяд прызнана здавальняючай. Вызначаны меры па яе далейшым паляпшэнню і ўдасканальванню.

Выбраны новы састаў праўлення арганізацыі таварыства, прэзідыума праўлення і рэвізійнай камісіі.

НА АРГАНІЗАЦЫЙНЫМ пленуме праўлення старшынёй універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды» выбраны **І. В. Нямкевіч**, яго намеснікамі — **В. У. Матусевіч** і **Т. Д. Трацэўская**, адказным сакратаром — **В. І. Старакожава**.

На арганізацыйным пасяджэнні рэвізійнай камісіі яе старшынёй зноў выбраны **В. П. Галееў**.

У рабоце канферэнцыі прынялі ўдзел адказны сакратар праўлення Гомельскай абласной арганізацыі таварыства «Веды» **Э. А. Сусолкін**, старшыня праўлення Цэнтральнай раённай арганізацыі таварыства г. Гомеля, намеснік дырэктара Беларускага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі прафесар **В. С. Пабедаў**, сакратар парткома ГДУ **М. І. Старавойтаў**, інструктар аддзела прапаганды і агітацыі гаркома КПБ **М. М. Халімончыкаў**.

За здаровы лад жыцця

ЗАСЛОНУ — АГУЛЬНАЙ БЯДЗЕ

У Доме палітасветы абкома КПБ адбыўся семінар сакратароў партыйных арганізацый навучальных устаноў г. Гомеля «Аб практыцы работы партыйных арганізацый навучальных устаноў па прафілактыцы п'янства, злачыннасці і таксікаманіі сярод навучэнцаў». Адбылася сур'ёзная размова па праблемах, пастаўленых на парадак дня самім жыццём.

Даклад аб правапарушэннях сярод студэнцкай і вучнёўскай моладзі ў бягучым годзе зрабіў пракурор горада, саветнік юстыцыі С. І. Рабцаў.

Ныгледзячы на тое, што агульны ўзровень злачыннасці сёлета значна ніжэй, чым быў летась, яна ўсё ж назіраецца сярод непаўналетніх. У гэтых адносінах асабліва нездавальняючае становішча ў Чыгуначным і Савецкім раёнах. Аналізуючы прычыны небяспечнай з'явы, дакладчык зрабіў адназначны вывад: галоўная з іх — бязнагляднасць. Адсюль — вулічныя кампаніі, выпіўкі, разбэшчанасць, а нярэдка і злачыннасць.

Аб сур'ёзных праблемах, звязаных з прафілактыкай п'янства, наркаманіі і таксікаманіі сярод навучэнцаў, гаварыла ў сваім дакладзе загадчыца падлеткавага кабінета абласнога наркалагічнага дыспансера Т. М. Цітова. Асаблівую трывогу ў апошні час выклікае рост таксікаманіі. Гэта хваравітае імкненне чалавечага арганізма да пэўнага тыпу хімічных рэчываў. У іх якасці часта выступаюць знешне бясшкодныя рэчывы — медыкаменты, прадметы бытавой хіміі, гаруча-змазачныя матэрыялы і г. д. Па медыцынскіх даных, таксікаманія больш небяспечная, чым п'янства. Малады чалавек становіцца закончаным таксікаманам у некалькі разоў хутчэй, чым дарослы — іншы раз за тры-чатыры «сеансы» удыхання або прыняцця названых рэчываў унутр арганізма. І калі чалавек своечасова не спыніцца, дык у большасці выпадкаў праз паўтара-два гады яго псіхіка разбураецца. Акрамя таго, вынікам дзеяння таксічных рэчываў з'яўляюцца функцыянальныя расстройствы, паражэнні сэрца, пячонкі, мозга...

Сур'ёзнымі недахопамі ў рабоце раду педагагічных калектываў горада абумоўлена і такая праблема як захворванне вучнёўскай моладзі венерычнымі хваробамі. Аб гэтым гаварыла ўрач абласнога скура-венералагічнага дыспансера М. З. Парошына. Настаў час наладзіць у вучэбных установах горада — ад школ да ВНУ — шырокую растлумачальную работу.

Удзельнікі семінара расказалі аб рабоце сваіх калектываў па ўсталяванню цвярозага ладу жыцця, правядзенню прафілактыкі негатыўных з'яў, арганізацыі карыснага адпачынку навучэнцаў і студэнтаў.

Нямала цікавых знаходак у рабоце пярвічнай арганізацыі таварыства барацьбы за цвярозасць Гомельскага дзяржуніверсітэта, аб чым гаварыў на семінары яго старшыня кандыдат медыцынскіх навук, загадчык кафедры грамадзянскай абароны і медпадрыхтоўкі дацэнт В. П. Дзядзічкін.

Вопытам работы сваіх педкалектываў падзяліліся сакратары партыйных бюро СШ № 39 Л. І. Пракоф'ева, СШ № 27 — С. І. Гузік, намеснік дырэктара Гомельскага політэхнікума Г. А. Уткіна, загадчык гарана В. І. Кугаеў і інш.

Семінар вяла сакратар гаркома КПБ Н. Ф. Іванова.

Ад партыйнай арганізацыі ГДУ ў семінары прыняў удзел намеснік сакратара парткома па ідэалагічнай рабоце Г. Д. Ветлугаеў.

С. БАДРУНОЎ,
лектар Гомельскага гаркома КПБ.

РАСЦЕ ТЭХНІЧНАЯ АСНАШЧАНАСЦЬ

У працэсе падрыхтоўкі спецыялістаў высокай кваліфікацыі ўсё большае значэнне надаецца аснашчэнню вузаўскіх лабараторый і кабінетаў найвейшым абсталяваннем, прыборамі і вылічальнай тэхнікай. У гэтай справе многае робіцца на кафедры тэхнічных сродкаў апрацоўкі эканамічнай інфармацыі эканамічнага факультэта. Па тэхнічнай насычанасці сваіх лабараторый яна займае адно з вядучых месц ва універсітэце. Вось і на гэтым тыдні з падмаскоўнага горада Зеленаграда сюды паступіла пяць персанальных мікра-ЭВМ ДВК-2М (дыялога-вылічальныя комплексы). Яны прызначаны для практычных і лабараторных заняткаў па міні- і мікра-ЭВМ, па спецпрактыкуму, асновах алгарытмізацыі і алгамовах і іншых дысцыплін.

Прымяненне тэхнічных сродкаў дазваляе на якасны вышэйшы ўзровень весці падрыхтоўку будучых інжынераў-эканамістаў.

(Наш кар.).

Ламанасаўскія дні

ГЕНІЙ ЗЯМЛІ РУСКАЙ

У гісторыі кожнай нацыі ёсць людзі, якія сталі гордасцю многіх пакаленняў. Для зямлі рускай непераўзыходзячае значэнне мае Міхаіл Васільевіч Ламаносаў. Мінула 275 гадоў з дня яго нараджэння, а імя карыфея навукі і культуры з вялікай павагай, усенародным прызнаннем і сёння гучыць на розных мовах нашай планеты.

Юбілей першага рускага акадэміка шырока адзначаны ў нашым універсітэце. Яго жыццю і дзейнасці прысвячаліся даклады і гутаркі, тэматычныя выпускі насценных газет і бюлетэняў на факультэтах і многіх кафедрах. Асабліва шырока адзначана знамянальная дата на гісторыка-філалагічным факультэце. Тут прайшлі ламанасаўскія дні, у рамкі якіх увайшоў шэраг змястоўных мерапрыемстваў.

Найбольш працяглай і плённай была падрыхтоўка да ламанасаўскіх чытанняў. Пад навуковым кіраўніцтвам кандыдатаў філалагічных навук, дацэнтаў Л. Р. Яцкевіч, Л. Ф. Кахоўскай, асістэнта А. В. Власава з кафедры рускага, агульнага і славянскага моваўнаўства, Л. Л. Дземянцей з кафедры рускай літаратуры, Н. А. Старасценка з кафедры беларускай мовы, іншых выкладчыкаў напісана 56 студэнцкіх дакладаў. Яны заслуханы і абмеркаваны на навукова-тэарэтычнай канферэнцыі. Лепшымі прызнаны даклады трэцякурснікаў аддзялення рускай мовы і літаратуры В. Дамасканава «Жыццё і асоба Ламаносава», Н. Лушчык — «Паэтычны стыль Ламаносава», трэцякурсніцы беларускага аддзялення Л. Зайцавай — «Ламаносаў — Пётр Вялікі рускай літаратуры».

Высокую ацэнку аргкамітэта атрымалі таксама даклады будучых філолагаў Л. Бягінінай, Л. Баранава, В. Гуцавай, А. Дземчанка, студэнта гістарычнага аддзялення С. Лысенкі.

Лепшыя даклады адзначаны граматамі і падарункамі. Студэнцкім дакладам папярэднічала «Слова аб Ламаносаве», з якім выступіў загадчык кафедры рускай літаратуры дацэнт У. М. Сабаленка.

Вялікую цікавасць выклікала гісторыка-літаратурная віктарына. Яе пераможцай стала студэнтка гр. Р-24 Т. Клапкова.

На чале з работніцай універсітэцкай бібліятэкі Н. П. Капшай была праведзена кніжная выстаўка твораў М. В. Ламаносава і кніг аб выдатным рускім вучоным і мысліцелі.

Прыцягнула ўвагу наведвальнікаў і тэматычная выстаўка насценных газет. Лепшай прызнана насценгазета гр. Р-24.

Даволі масавым, цікавым і разнастайным атрымаўся конкурс на лепшую літаратурна-музычную кампазіцыю, прысвечаную жыццю і дзейнасці М. В. Ламаносава. Прадстаўленыя на суд гледачоў многія нумары суправаджаліся музыкай і паказам слайдаў, якія адлюстроўвалі эпоху XVIII стагоддзя. Сваімі праграмамі парадавалі студэнты груп Р-24, БР-21, Р-23, БР-23 і інш.

Ламанасаўскія дні сталі прызнаннем нашай любві і павагі да бессмяротнага генія рускай зямлі, вучонага, літаратара. Багатая спадчына, пакінутая ім нашчадкам, з'яўляецца невычэрпальнай крыніцай для абагачэння нашых ведаў.

І ПАМЯЦЬ, І ЗНАЁМСТВА

Сустрэчы студэнтаў гісторыка-філалагічнага факультэта з пісьменнікамі, паэтамі Беларусі — добрая традыцыя. На гэты раз гасцямі будучых філолагаў і гісторыкаў сталі дачка вядомага беларускага паэта Аркадзя Куляшова — супрацоўніца часопіса «Вожык» Валянціна Аркадзьеўна, паэт і перакладчык, блізкі сябар А. Куляшова П. Ф. Прыходзька і выпускнік ГДУ, малады паэт Міхась Башлакоў.

П. Ф. Прыходзька падзяліўся сваімі ўспамінамі пра народнага паэта, прачытаў свае вершы, напісаныя ў розныя гады: пра каханне, лёс салдата Вялікай Айчыннай вайны. Аўдыторыя з задавальненнем слухала яго гумарэскі, якія друкаваліся ў часопісе «Вожык».

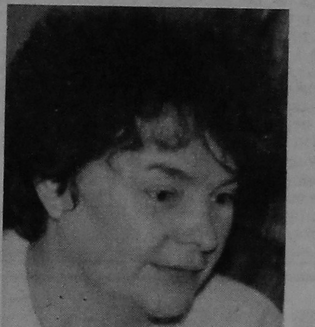

Выступленне Л. А. Куляшовай мы слухалі з асаблівай цікавасцю, бо гучалі ўспаміны аб народным паэце з вуснаў самага блізкага яму чалавека. Мы яшчэ раз дакрануліся да паэтычнай спадчыны Аркадзя Куляшова, праслухалі ўрыўкі з кніг аб бацьку, над якой працуе цяпер Людміла Аркадзьеўна.

Свае вершы чытаў на літаратурнай сустрэчы Міхась Башлакоў. Яны ўвайшлі ў яго зборнікі «Начны паром», «Зорык», «Гарманіст».

Студэнты змаглі атрымаць аўтографы гасцей, а таксама набыць кнігі беларускіх празаікаў і паэтаў, выстаўку-продаж якіх арганізавалі загадчыца і прадавец кнігарні № 19 Г. І. Нешык і Л. Дзятлава.

Ад шчырага сэрца хочацца выказаць удзячнасць арганізатарам гэтай цікавай сустрэчы — дацэнту кафедры беларускай літаратуры В. І. Смыкоўскай і асістэнту В. С. Генаш.

Л. ПІНЧУК,
студэнтка 5-га курса гістфіла.

НА ЗДЫМКАХ: аўтографы даюць паэты П. Прыходзька і М. Башлакоў; дачка А. Куляшова.

Фота А. Ульянкінай.

Канферэнцыі

МІРАЛЮБІВАЯ ПАЛІТЫКА ЗНАХОДЗІЦЬ ПАДТРЫМКУ

У Маскве адбылася Усесаюзная навуковая канферэнцыя замежных навучэнцаў «XXVII з'езд КПСС аб стварэнні ўсеабдымнай сістэмы міжнароднай бяспекі і барацьбе народаў за мір». Ад імя замежных студэнтаў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта мне пашчасціла прыняць у ёй удзел.

У рабоце канферэнцыі ўдзельнічала больш 300 дэлегатаў, якія прадстаўлялі 61 краіну свету. У выступленнях студэнтаў, аспірантаў і стажораў з Рэспублікі Куба, ГДР, Афганістана, Манголіі, Чэхаславакіі, Зімбабвэ, Партугаліі, Польшчы, Нікарагуа, Фінляндыі, Калумбіі і іншых краін прагучаў заклік да барацьбы за мір, за поўнае знішчэнне ядзернай зброі, за прадухіленне вайны. Усе выступаючыя горача падтрымалі міралюбівую знешнюю палітыку Савецкага Саюза, новыя смелыя ініцыятывы, з якімі выступіў на сустрэчы ў Рэйк'явіку Генеральны сакратар ЦК КПСС М. С. Гарбачоў. Адначасова падкрэслівалася, што галоўны вінаўнік міжнароднай напружанасці — імперыялістычныя краіны на чале са Злучанымі Штатамі Амерыкі.

Удзельнікі канферэнцыі таксама мелі магчымасць удзельнічаць у шэрагу цікавых экскурсій. Мы наведалі Маўзалей У. І. Леніна, архітэктурныя помнікі на тэрыторыі маскоўскага Крамля, Маскоўскі дзяржаўны універсітэт імя М. В. Ламаносава. Незабыўнае ўражанне пакінулі ва ўдзельнікаў канферэнцыі ВДНГ СССР, Вялікі тэатр, бібліятэка імя У. І. Леніна.

Мы, кампучыйскія студэнты, якія навучаюцца ў ГДУ, бачым сваю мэту ў тым, каб разам са сваім народам, з усімі міралюбівымі сіламі свету нястомна змагацца за мір і ўзаемаразуменне паміж народамі. А зараз наша галоўная задача — старанна вучыцца, настойліва авалодваць ведамі для таго, каб стаць кваліфікаванымі спецыялістамі, патрэбнымі сваёй Радзіме людзьмі.

Ван Чхан ЧХУМ
(Народная Рэспубліка Кампучыя),
студэнт І курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Сёння — вечар працоўнай славы

АБ ПОСПЕХАХ І ПРАЛІКАХ

Сёння — вечар працоўнай славы. Ён падсумуе вынікі чарговага, 23-га па ліку трэцяга працоўнага семестра зводнага студэнцкага атрада нашай ВНУ. Будуць ушанаваны пераможцы, тыя, хто сваёй самаадданай працай уносіў свой уклад у выкананне плана першага года XII пяцігодкі.

Ёсць аб чым сказаць на вечары ўдзельнікам працоўнага семестра-86: дасягнуты пэўныя поспехі ў працы, грамадска-палітычнай, у ваенна-патрыятычнай, культурна-масавай рабоце.

У складзе 41 атрада выязджалі ў розныя раёны вобласці, рэспублікі 906 студэнтаў ГДУ. Адзін атрад працаваў у братняй Чэхаславакіі. Выканана будаўніча-мантажных работ на 600 тысяч рублёў. У грамадскія фонды пералічана звыш 25 тыс. руб. Сіламі агітбрыгад дадзена 132 канцэрты для сельскіх жыхароў, атрадныя лектары прачыталі 172 лекцыі аб міжнародным становішчы, жыцці нашай краіны. У час працоўнага лета байцамі атрадаў адрамантавана 13 сельскіх школ, у іх бібліятэкі перададзена звыш 100 кніг. Сваім ганаровым абавязкам удзельнікі працоўнага семестра лічылі аказанне дапамогі сем'ям ветэранаў, загінуўшых воінаў і партызан. Пасля работы, у выхадныя дні студэнты працавалі на нарыхтоўцы кармоў для грамадскай жывёлагадоўлі. Імі назапашана каля 250 тон зялёнай масы. Сёлетні працоўны семестр праверыў многіх юнакоў і дзяўчат на маральную стойкасць. Многія з іх выказалі жаданне паехаць працаваць на узвядзенне жылля для эвакуіраваных з зоны Чарнобыльскай АЭС. З такіх добраахвотнікаў былі створаны чатыры студэнцкія атрады.

Вызначаны пераможцы - факультэты мінулага працоўнага лета. Першае месца заняў эканамічны факультэт, другое — біялагічны, на трэцім — матфак.

Разам з тым, нельга не сказаць і аб негатыўных момантах, якія праявіліся ў падрыхтоўчы і рабочы перыяды. Пакуль што хранічнай «хваробай» застаецца тое, што не ўсе байцы, якія залічваюцца ў атрад, выязджаюць на месца працы. Не ўсюды належную ўвагу ўдзяляюць падбору кіраўнікоў СА — камандзіраў і камісараў. Слаба, неаператыўна, асабліва ў падрыхтоўчы перыяд, дзейнічаюць штабы працоўных спраў асобных факультэтаў. Трэба заўсёды памятаць, што асновы паспяховай работы закладваюцца загадзя, да выезду атрадаў на месцы дыслакацыі.

Аб усім гэтым нельга забываць, каб не паўтараць дапушчаных памылак у будучым.

АТРАДЫ БУДАЎНІЧАГА НАПРАМКУ

Назва атрада	Факультэт	Аб'ём запланаваных работ (тыс. руб.)	Выкананы аб'ём работ (тыс. руб.)	Дзённая выпрацоўка на аднаго байца (руб.)
«Імпульс»	фізічны	80 тыс. руб.	80 тыс. руб.	61 руб.
«Волаты»	фізічны	51 тыс. руб.	70 тыс.	96,1 руб.
Імя Карацупы	фізічны	45 тыс.	50 тыс.	89,4 руб.
«Эканаміст»	эканамічны	80 тыс.	80 тыс.	55,6 руб.
«Карчагінец»	падрыхтоўчае аддзял.	30 тыс.	21 тыс.	69,3 руб.
«Рамантыкі»	падрыхтоўчае аддзял.	30 тыс.	22,8 тыс.	35 руб.
«Градыент»	матэматычны	57 тыс.	75,5 тыс.	103 руб.
«Дружба»	матэматычны	32,2 тыс.	37,3 тыс.	46,6 руб.
«Радзімічы»	гістфіл	50 тыс.	18,8 тыс.	38,1 руб.
«Праметэй»	гістфіл	30 тыс.	15,6 тыс.	30,4 руб.
«Памяць»	біялагічны	21 тыс.	33 тыс.	127,5 руб.
«Алімпія»	фізвыхавання	40 тыс.	40 тыс.	58,3 руб.

АТРАДЫ-ПЕРАМОЖЦЫ ПРАЦОЎНАГА СЕМЕСТРА-86

СЯРОД АТРАДАЎ БУДАЎНІЧАГА НАПРАМКУ

1-е месца — СБА «Эканаміст» эканамічнага факультэта (камандзір — Ю. Тарасенка, камісар В. Ігнатаў).

2-е месца — СБА «Імпульс» фізічнага факультэта (камандзір — Ю. Зотаў, камісар А. Гурык).

3-е месца — СБА «Імпульс» фізічнага факультэта (камандзір — С. Міхасёў, камісар — Э. Строгін).

СЯРОД АТРАДАЎ НЕБУДАЎНІЧАГА НАПРАМКУ

1-е месца — атрад імя М. Мароза біялагічнага факультэта (камандзір — А. Пашукевіч, камісар — Р. Халадзіліна).

2-е месца — атрад «Верас» фізічнага факультэта (камандзір — Г. Янучок, камісар — А. Грыцук).

3-е месца — атрад «Світанак» матэматычнага факультэта (камандзір — Г. Скапцова, камісар — С. Міхайлава).

ДАСЯГНЕННІ ПРАЦОЎНАГА СЕМЕСТРА ПЕРШАГА ГОДА ДВАНАЦЦАТАЙ ПЯЦІГОДКІ ВЯДОМЫ. ВОЗЬМЕМ З ЯГО ЛЕПШЫЯ УРОКІ, ЗРОБІМ НЕАБХОДНЫЯ ВЫВАДЫ.

РАЎНЕННЕ — НА ПЕРАДАВІКОЎ СТУДЭНЦКАГА ПАТРЫЯТЫЧНАГА РУХУ!

УЗОРНА ПАДРЫХТУЕМСЯ ДА ЧАРГОВАГА ПРАЦОЎНАГА ЛЕТА, ГОД XX

З'ЕЗДА СЛАЎНАГА ЛЕНІНСКАГА КАМСАМОЛА АЗНАМЯНУЕМ НОВЫМІ, ЯШЧЭ БОЛЬШ ЗНАЧНЫМІ ЗДЗЯЙСНЕННЯМІ НА КАРЫСЦЬ НАШАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ АЙЧЫНЫ!

КНІГІ НАШЫХ ВУЧОНЫХ

ДВА ВЯЛІКІЯ РАМАНЫ: ПОШУК ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Глыбокае даследаванне дацэнтам, загадчыкам кафедры рускай літаратуры У. М. Сабаленкам выдатных раманаў «Вайна і мір» Л. Талстога і «Ціхі Дон» М. Шолахава завяршылася выданнем яго манаграфіі «Жанр рамана-эпапеі». Гэта кніга стала асновай падрыхтаванай ім да абароны доктарскай дысертацыі.

У выдавецтве «Художественная литература» выйшла ў свет кніга загадчыка кафедры рускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага універсітэта У. М. Сабаленкі «Жанр рамана-эпапеі (Вопыт параўнаўчага аналізу «Вайны і міру» Л. Талстога і «Ціхага Дона» М. Шолахава)».

Талстоўскі і шолахаўскі творы — гонар нашай літаратуры, ззяючыя вяршыні сусветнага мастацтва. Іх ведаюць і цэняць на ўсіх кантынентах зямнога шара. «Вайна і мір» — самы вялікі з усіх раманаў, што былі напісаны за гісторыю чалавецтва, — так гаварыў пра яго калумбійскі пісьменнік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі Г. Маркес. Іліядай XX стагоддзя, раманам стагоддзя называюць зараз «Ціхі Дон».

Аднак, як гэта ні парадаксальна, у савецкім літаратуразнаўстве не было да гэтага часу манаграфічнага даследавання, якое б было спецыяльна прысвечана праблеме тыпалагічнага параўнальнага аналізу гэтых дзвюх вялікіх кніг. Манаграфія У. Сабаленкі папаўняе гэты прабел. Яна вызначае стройнасцю і прадуманасцю канцэпцыі, аргументаванасцю вывадаў. У арбіту навуковага даследавання ўцягнуты багаты гісторыка-літаратурны і тэарэтычны матэрыял.

У трох главах кнігі «Думка сямейная», «Думка гістарычная», «Стыль» аўтар паслядоўна даказвае палажэнне аб тым, што індывідуальная непаўторнасць ідэйна-тэматычнай, сюжэтна-кампазіцыйнай і стылявой палітры «Вайны і міру» і «Ціхага Дона» з'явіліся формай мастацкага даследавання і абагульнення універсальных заканамернасцей, якія накіроўваюць рух чалавечага грамадства да новых сацыяльных гарызонтаў. Эпоха падрыхтоўкі і перамогі сацыяльных рэвалюцый і магчымасці чалавецтва пераўтварыць свет на бескласавай, сацыялістычнай аснове, якія адкрыліся ў іх, далі жыццё жанру рамана-эпапеі, рысы якога раней за ўсё увасоблены ў «Вайне і міры» і «Ціхім Доне». І несумненна, што У. Сабаленка ўнёс свой уклад у распрацоўку пытання пра жанравую прыроду рамана-эпапеі на розных этапах літаратурнага развіцця.

Вядома, што прадмет даследавання вызначае яго методыку і структуру. Следуючы гэтаму правілу, У. Сабаленка ў нейкай меры насуперак практыцы, што склалася ў апошні час, пачынае размову пра два шэдэўры рускай літаратуры з сямейнай думкі ў іх. Такая пастаноўка пытання можа выклікаць нязгоду і спрэчкі. Але застаецца фактам і тое, што «Вайна і мір» і «Ціхі Дон» пачынаюцца як традыцыйныя раманы з усёй іх атрыбутыкай. Свет народных традыцый, нораваў, адносін бацькоў і дзяцей, праявы кахання і рэўнасці — тая канва, па якой у рамане-эпапеі сплятаецца нітка думкі народнай і думкі гістарычнай. Менавіта ў такой мастацкай форме ярчэй за ўсё ўвасаблецца цэнтральная для эпасу думка — народная. Своеасаблівае мастацкае вырашэнне галоўнай задачы для эпасу дае магчымасць аўтару даследавання ўстанавіць эстэтычны аспект пульсацыі грамадскага развіцця, у якім ёсць эвалюцыйныя і рэвалюцыйныя моманты ў самім рамане-эпапеі: «Развіццё грамадства прадстае ў ім не як ступенчатая лінія, а як крывая, з любой кропкі якой бачны папярэднi моманту рух у яго перспектыве». Цікавае ў метадалагічных адносінах і гарманічнае ў сваёй стылістыцы абагульненне!

Менавіта таму ўяўляецца пераканаўчым і доказным прыватны вывад аўтара пра тое, што ў гісторыі рускай грамадскай думкі не было твора, падобнага «Вайне і міру», які насуперак рэакцыйнай царскай гісторыяграфіі даказваў бы арганічнасць дзекабрызму для развіцця рускага грамадства.

Даследуючы своеасаблівасць сюжэту і кампазіцыі «Вайны і міру» і «Ціхага Дона», У. Сабаленка паказвае, што адбор рэальных падзей гісторыі ў раманным эпасе мэтанакіравана падпарадкаваны галоўным для яго задачам: раскрыць у сённяшнім дні герояў, у іх дзеяннях і барацьбе тое, што абяцае чалавецтву светлае заўтра. У «Вайне і міры» падзеі 1812 года як бы пытаюцца ў героя, на што ён здольны. «Ці толькі на тое, каб перамагчы Напалеона і яго армію, або яшчэ і на тое, каб зразумець, чаму ты змажаш перамагчы іх і якімі сродкамі можа быць дасягнута перамога і над Напалеонам, і над сіламі зла?»

У «Ціхім Доне» іншая праблема. Яна, на думку аўтара, у словах Рыгора: «Кроў легла паміж намі, але ж не чужыя мы?»

У. Сабаленка паставіў задачу ўсебакова супаставіць «Вайну і мір» і «Ціхі Дон», але не замкнуўся ў сувязі са сваёй задумай толькі на гэтых двух вялікіх творах чалавечага генія. У яго кнізе яны ўпісаны ў кантэкст развіцця сусветнай літаратуры. Аўтар вядзе грунтоўную і цікавую размову пра «Сагу пра Фарсайтаў» Д. Галсуорсі, «Жан-Крыстофа» Р. Ралана, «Жыццё Кліма Самгіна» М. Горкага, «Блуканне па пакутах» А. Талстога, «Апошняга з удэге» А. Фадзеева і іншых. Гэта, дарэчы, дапамагае аўтару зрабіць больш выверaныя тэарэтычныя вывады пра спецыфіку жанра рамана-эпапеі.

Кніга У. Сабаленкі «Жанр рамана-эпапеі» — вынік шматгадовай даследчай працы. Па розных аспектах праблемы ён выступаў з публікацыямі ў цэнтральных, рэспубліканскіх і замежных выданнях, на канферэнцыях. Як і ўсё новае, кніга абуджае думку, прымушае спрачацца, прапанаваць свае рашэнні. Нам, напрыклад, здаецца, што аўтар даследавання абмежаваўся ў асноўным раманамі вытокамі новага жанра, а сувязь яго з геранчным і класічным эпасамі паказана недастаткова поўна. Можна было б больш увагі ўдзяліць і ролі фальклорнага пачатку ў паэтыцы рамана-эпапеі.

У цэлым жа кніга У. Сабаленкі патрэбнае і цікавае даследаванне. Яна будзе карысна вучоным-літаратуразнаўцам, настаўнікам школ, студэнтам-філолагам, усім, хто цікавіцца пытаннямі літаратуры.

У. КАЗЛОЎ,
дацэнт кафедры рускай літаратуры,

І. АФАНАСЬЕЎ,
аспірант кафедры рускай літаратуры.

У ВНУ краіны

ПАТРАБУЕЦЦА ДЭКАН НЕ СТАРЭЙШЫ ЗА ДВАЦЦАЦЬ!

Хоць такой аб'явы ў інстытуце інжынераў чыгуначнага транспарту Растова-на-Доне не давалі, дэкан, які адпавядае незвычайнаму «ўзроставаму цэнзу», тут ёсць. Знаёмцеся: гэта Амаяк Саргасян з чацвёртага курса механічнага факультэта.

Ленінскі стыпендыят, намеснік сакратара камітэта ВЛКСМ, ён адкрытым галасаваннем студэнтаў выбраны на год грамадскім дэканам факультэта. Калі тэрмін паўнамоцтваў падыдзе да канца, юнак будзе трымаць справаздачу перад равеснікамі.

— Нарадзілася гэта ідэя па ініцыятыве саміх студэнтаў, — расказвае Амаяк.— Нас не задавальняла практыка размеркавання стыпендый, пры якой думка адміністрацыі была рашаючай. Новы орган студэнцкага самакіравання ўлічвае цяпер і матэрыяльнае становішча студэнта, і яго грамадскую работу.

Ідэя прыжылася на ўсіх факультэтах, дзе таксама створаны грамадскія дэканаты. Яны кантралююць паспяховасць і наведванне лекцый, вывучаюць і распаўсюджваюць вопыт выдатнікаў і лепшых вучэбных груп. Іх члены маюць рашаючы голас у прыёмнай і стыпендыяльнай камісіях. А ў канцы семестра студэнцкі штаб па кантролю за ходам экзаменацыйнай сесіі аналізуе прычыны поспехаў і няўдач таварышаў. Зацвярджэнне студэнтаў у будатрад таксама праводзіцца цяпер толькі з ведама грамадскіх дэканатаў.

Бліжэйшы крок камсамольцаў інстытута — увядзенне пасады грамадскага прарэктара па навуцы. Так што быць тут хутка новай выбарчай кампаніі.

В. БАНДАРЭНКА,
кар. ТАСС.
г. Растоў-на-Доне.

ВАЗЬМІЦЕ НА ЗАМЕТКУ

МУДРЫЯ ДУМКІ

- Калі, выступаючы, вы будзеце ліць ваду, не лічыце, што ўносіце свежы струмень.
- Іншая рэпліка варта палавіны даклада.
- Крытыкуй асцярожна: гэта можа быць вецер часу.
- Парадокс: цякучыя справы, а ляжаць без руху.
- Часцей за ўсё горш за ўсё чуюць гучныя словы.
- Кіраўніцтва лепш за ўсё крытыкаваць у думках, не зважаючы на асобы.
- Галасаванне — гэта калі тайнае становіцца сапраўдным.
- Не кажы «гоп», пакуль не зацвердзілі.
- Выступаючы на сходзе, не заступайце за рэгламент.
- Голыя факты таму і больш небяспечныя, што іх няма за што ўхапіць.
- У прынцыпе мы памыляемся толькі двойчы: калі ацэньваем сябе і калі ацэньваем іншых.
- Калі мала што ўмееш рабіць, зрабі хаця б вывады.
- Здзіўляючая ўласцівасць слова — разыходзіцца са справай.
- Як хочацца пагаварыць, калі ўсё сказана!
- І добрая думка стрaчвае сілу, калі яе расцягваюць.

ВАШ АДПАЧЫНАК

СЕННЯ І ЗАЎТРА

13 снежня. Вечар працоўнай славы. Па заканчэнні — канцэрт мастацкай самадзейнасці, танцавальная праграма. Пачатак — у 18.30.

13—14-га: вечары адпачынку ў інтэрнаце № 4. Пачатак у 19 гадзін.

14-га: з 10 да 14 гадзін спартыўна-масавыя мерапрыемствы на матфаку.

З 14 да 16 гадзін — заняткі сямейнага спартклуба. Спартыўная зала № 1.

З 16 да 18 гадзін — спаборніцтвы групы «Здароўе» па валейболу. Спартыўная зала № 1.

НА НАСТУПНЫМ ТЫДНІ

16-га снежня. Дэманстрацыя дакументальнага кінафільма «Звычайны фашызм». Актавая зала ГДУ. Пачатак у 19.30.

ВЫХОДЗЯЦЬ У СВЕТ

У канцы бягучага года выходзіць у свет кніга выдатнага славянскага паэта XVII ст. Сімеона Полацкага. У зборнік уключаны вершы пераважна беларускага перыяду творчасці Полацкага, напісаныя на старабеларускай і польскай мовах (у перакладзе на рускую), а таксама вершы маскоўскага перыяду, якія раней не выдаваліся.

У нашай кнігарні аматары паэзіі змогуць набыць таксама новы зборнік Міхася Башлакова «Начны парам». Аўтар жыве і працуе на гомельскім Палессі. Край легенд, паданняў, былін, дзе да сённяшніх дзён даходзяць водгукі хвалюючых падзей, натхнёна жывіць творчасць маладога паэта. Вершы, якія ўвайшлі ў зборнік, расказваюць аб партызанскім мінулым родных мясцін, аб паўсядзённых клопатах простых працаўнікоў палёў і ферм. Вершам уласцівы тонкі лірызм, музычнасць, задушэўная інтанацыя.

Нашым чытачам добра вядома імя лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі Уладзіміра Караткевіча. Ён выступаў у прозе, паэзіі, драматургіі, публіцыстыцы і крытыцы. Для шырокага кола чытачоў у наступным годзе будзе прадстаўлен яго зборнік п'ес «Старыя беларускія хронікі». У зборнік драматургічных твораў пісьменніка ўвайшлі п'есы, якія былі пастаўлены тэатрамі рэспублікі і прыцягнулі ўвагу шырокага гледача: «Кастусь Каліноўскі», «Званы Віцебска», «Калыска чатырох чараўніц», а таксама новая п'еса — «Маці ўрагану», напісаная ў апошнія гады жыцця пісьменніка.

З цікавасцю сустрэнуць чытачы кнігу А. Русецкага «Ісці да чалавека». У яе ўвайшлі творчыя партрэты В. Быкава, Р. Барадуліна, Г. Бураўкіна, Я. Сіпакова, Е. Лось, А. Асіпенкі, А. Савіцкага і інш. Прынцыповасць, ідэйная пераканаўнасць, актыўная грамадзянская пазіцыя характарызуюць кнігу аўтара.

Хутка ўсе гэтыя навінкі выйдуць у свет і з'явяцца на паліцах нашай кнігарні.

М. ДЗЯТЛАВА,
прадавец магазіна № 19.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

На зімовых канікулах студэнты змогуць адправіцца ў цікавае падарожжа на турпоездзе па маршруту Гомель — Брэст — Львоў, Ужгарад — Кіеў — Гомель. Кошт пуцёўкі — 80 рублёў.

Жадаючыя зрабіць падарожжа могуць падаваць заяўкі ў камітэт камсамола універсітэта да 17 снежня.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі, увесь калектыў універсітэта выказваюць глыбокае спачуванне рэктару ГДУ, акадэміку АН БССР БОКУЦЮ Барысу Васільевічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БРАТА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта, кафедра беларускай мовы выказваюць глыбокае спачуванне асістэнту ПАЎЛАЎЦУ Дзмітрыю Дзмітрыевічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта, кафедра рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства выказваюць глыбокае спачуванне асістэнту ЧАЙКУНУ Паўлу Міхайлавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 57-16-52.
Заказ 895.

А з. 13571